

Эмгекти коргоо

Эмгекти коргоо-эмгектенүү процессинде кызматкерлердин өмүрүн жана ден-соолугун сактоонун тутуму, ал укуктук, социалдык-экономикалык, уюштуруу-техникалык, санитардык-гигиеналык, дарылоо профилактикалык жана башка чараларды камтыйт.

Эмгектин коопсуз шарттары – иштегендер үчүн өндүрүштүн зыяндуу же кооптуу таасир этүүчү факторлору жок болгон, болбосо алардын таасирлери белгиленген ченемдерден ашпаган эмгек шарты.

Жумуш оруну – кызматкер жумушуна келип турууга же кетүүгө тийиш болгон жана иш берүүчүнүн түздөн-түз же кыйыр көзөмөлүндө болгон жер. Эмгекти коргоонун мыйзамдардагы жана башка ченемдик улуттук актылардагы мамлекеттик ченемдик талаптары эмгектенүү процессинде кызматкердин өмүрүн жана ден соолугун сактоого багытталган эрежелерди, жол- жоболорду процедураларды жана критерийлерди белгилейт.

Кызматкер же окуучулар төмөндөгүлөргө милдеттүү:

- Эмгекти коргоо боюнча белгиленген эрежелердин, ченемдерин жана нускамалардын талаптарын сактоого;
- Жекече жана жамааттык коргонуу каражаттарын туура колдонууга;
- Эмгекти коргоонун талаптары боюнча окутуудан, үйрөтүүдөн жана билимин текшерүүдөн өтүүгө;
- Адамдын өмүрүнө жана ден соолугуна коркунуч келтирген ар кандай кырдаал болбосун, өндүрүштө болгон ар бир кырсык тууралуу же өзүнүн ден соолугунун начарлагандыгы жөнүндө өзүнүн түздөн-түз же жогору турган жетекчисине дароо билдирүүгө;
- Кызматкер алдын-ала медициналык текшерүүдөн өтүүгө;
- Кызматкер эмгекти коргоонун талаптарына байланыштуу өмүрүнө жана ден соолугуна түздөн-түз коркунуч келген учурда ал жөнүндө тийиштүү жетекчиге билдирүү менен жумушту аткаруудан баш тартууга укугу бар.

Макүлдәшылды:
 Окуу бөлүмүнүн
 башчысы: *А. А. А.* У. Артыков
 "30" август 2022-жыл

Эмгекти коргоо боюнча информатика предметинен окуучуларды инструктаждан өткөзүү

№	Инструктаждан өтө турган окуучулардын аты-жөнү	Туулган жылы	Классы	Инструктаждын темасы	Инструктаж өтүүнүн мөөнөтү	Инструктаж алуучунун колу	Инструктаж өтө турган мугалимдин аты-жөнү	Инструктаж өтө турган мугалимдин колу
1	Азималиев Рамил	2008	8-а	Техникалык коопсуздук эрежелерди сактоо	5.09.2022	<i>Алиев</i>	Болотова К	<i>Алиев</i>
2	Акуншерипова А	2008	8-а			<i>Алиев</i>		
3	Алиаскарова Каухар	2008	8-а	Эмгекти коргоо боюнча эрежелер	19.09.2022	<i>Ташкент</i>	Болотова К	<i>Алиев</i>
4	Артыкова Асема	2008	8-а			<i>Алиев</i>		
5	Бейшеналиев С	2008	8-а	Өзгөчө кырдаал учурунда аткарылган аракеттер	3.10.2022	<i>Алиев</i>	Болотова К	<i>Алиев</i>
6	Бейшеналиева Анара	2008	8-а			<i>Алиев</i>		
7	Бекбаев Талгат	2008	8-а	Өрттүн чыгышын алдын алуу эрежелери	17.10.2022	<i>Алиев</i>	Болотова К	<i>Алиев</i>
8	Жумабеков Бексултан	2008	8-а			<i>Алиев</i>		
9	Жумаалиева Айлана	2008	8-а	Өрттүн чыгышын алдын алуу эрежелери	17.10.2022	<i>Алиев</i>	Болотова К	<i>Алиев</i>
10	Жунусалиев Калыс	2008	8-а			<i>Алиев</i>		
11	Карбозов Илгиз	2008	8-а	Өрттүн чыгышын алдын алуу эрежелери	17.10.2022	<i>Алиев</i>	Болотова К	<i>Алиев</i>
12	Кожоназаров Б.	2008	8-а			<i>Алиев</i>		
13	Кубанычбеков А.	2008	8-а	Өрттүн чыгышын алдын алуу эрежелери	17.10.2022	<i>Алиев</i>	Болотова К	<i>Алиев</i>
14	Курманкулов Бекзат	2008	8-а			<i>Алиев</i>		
15	Мамешов Тилек	2008	8-а	Өрттүн чыгышын алдын алуу эрежелери	17.10.2022	<i>Алиев</i>	Болотова К	<i>Алиев</i>
16	Мирлисов Бектур	2008	8-а			<i>Алиев</i>		
17	Олегоев Нуркыяз	2008	8-а	Өрттүн чыгышын алдын алуу эрежелери	17.10.2022	<i>Алиев</i>	Болотова К	<i>Алиев</i>
18	Өмүров Байэл	2008	8-а			<i>Алиев</i>		
19	Рыскулов Бакдөөлөт	2008	8-а	Өрттүн чыгышын алдын алуу эрежелери	17.10.2022	<i>Алиев</i>	Болотова К	<i>Алиев</i>
20	Сүйүналиева Айсезим	2008	8-а			<i>Алиев</i>		
21	Тураев Али	2008	8-а	Өрттүн чыгышын алдын алуу эрежелери	17.10.2022	<i>Алиев</i>	Болотова К	<i>Алиев</i>
22	Турдубаева Айбийке	2008	8-а			<i>Алиев</i>		
23	Турдубаева Хамид	2008	8-а	Өрттүн чыгышын алдын алуу эрежелери	17.10.2022	<i>Алиев</i>	Болотова К	<i>Алиев</i>
24	Узакбаева Айчүрөк	2008	8-а			<i>Алиев</i>		

Информатика кабинетинде иштөө үчүн техникалык коопсуздук эрежелери

1. Мугалимдин уруксатысыз кабинетке кирбөө.
2. Компьютердик кабинетте иштөөдө өтө кылдаттыкты сакта.
3. Электр тармагы менен компьютерди өз алдынча туташтырба.
4. Электр түйүндөрүнө кол тийгизбөө.
5. Жарык кылуучу контраст берүүчү түйүндөргө тийбөө.
6. ЭЭМде иштөөдө ашыкча программаларды жумушчу орундарга койбоо.
7. Мугалимдин көргөзмөсүн так аткарып этият, зээндүү болгула.
8. Суу же ным кол менен иштөөгө өзгөчө тыюу салынат.
9. Компьютерде иштеп жатып жумушчу орунду таштап кетпегиле.
10. Капкагы ачык ЭЭМди иштетүүгө өзгөчө тыюу салынат.
11. ЭЭМдин экранына 55-56см аралыкта түз отуруп иштөө керек.
12. Жумушту аткаруудан мурда, ЭЭМдин иштөө тартиби менен таанышкыла.
13. ЭЭМде иштеп бүткөндөн кийин машинаны өчүрүүнү унутпагыла.
14. Мектептеги жана үйдөгү электр точкаларын этияттык менен пайдалангыла.

Информатика кабинетинде окуучулар үчүн эмгекти коргоо боюнча эрежелер.

Информатика кабинети кооптуу кабинеттердин катарына кирет, информатика кабинетинде бул инструкциялардын так аткарылышы зарыл.

№1 инструкция

1. Кабинетке мугалимдин уруксаты жок кирүүгө тыюу салынат.
2. Танапис убагында дежур окуучулардан башка окуучулар коридорго чыгыш керек.
3. Кабинетте кир бут кийим менен жана сырткы кийим менен кирүүгө болбойт.
4. Кабинетте чуркоого болбойт! Анткени трамва алуу же оборудованиени бузуу коркунучу бар.
5. Кабинетке мусор таштоого болбойт., муну менен силер өрт коопсуздугун жаратасыңар.
6. Мугалимдин көрсөтмөсүн так жана туура аткарып, тартиптүү болуңуздар.
7. Мугалимдин уруксатысыз жумушту баштабагыла.
8. Электро розеткаларды кармоого, колдонууга тыюу салынат, бул силердин ден-соолугуна жана өмүрүнөргө кооптуу!

№2 инструкция

Компьютерде иштөөнүн эрежелери тапшырманы аткаруу алдында.

Кантип тапшырманы аткаруу жөнүндө мугалимдин айтканын кунт коюп угуу зарыл.

Жумуш учурунда.

1. Компьютерди мугалимдин уруксаты менен гана иштетиш керек.

2. Тьпоу салынат:

- изоляциясы жок проводдорго тийүүгө
  - корпусу жок компьютерди иштетүүгө
  - иштеп турган компьютерге ар кандай кошумча кошулуулар
  - кол менен же учтуу нерселер менен мониторго тийүүгө
  - компьютерде отурганда тамактанууга
  - компьютер өчкөндөн кийин кайра бат иштетүүгө(10-15 секунд күтүү зарыл).
3. Эгерде иштеп турган электр приборлорунда бузулуу байкалса, дароо электр тогун өчүрүү зарыл.
  4. Жумуш орунун мугалимдин уруксаты жок калтырууга болбойт.

Жумуш аяктагандан кийин

1. Компьютерди мугалим үйрөткөндөй туура өчүрүү зарыл.
2. Жумуш оруну мугалимге тапшырылышы керек.

№3 инструкция өрт коопсуздугунун эрежелери.

1. Кабинет ар дайым таза сакталышы керек. Жеңил күйүүчү мусор ар дайым чыгарылып турушу зарыл.
2. Кабинетте жеңил күйүүчү суюктуктар сакталуусуна жол берилбейт.

3. Тьпоу салынат:

- Коопсуздук эрежелери менен таанышпаган окуучулар компьютерде жумуш аткаруусуна;
  - Мугалим жокто окуучулардын компьютерде иштөөсүнө;
  - электр приборлорун иштеген абалда кароосуз калтырууга;
  - электр зымдарын мыктарга илүүгө, изоляциясы жок электр проводдорун колдонууга;
  - стенддерди, таблицаларды электр проводдоруна илүү жана электр лампаларын кагаз же бөлөк материалдар менен ороого;
  - кабинетте жылуулук берүүчү приборлорду колдонууга;
  - компьютердик техниканын ондоосун жүргүзүүгө;
4. Жумуш аяктагандан кийин каананы карап чыгуу зарыл, бардык нерселерди текшергенден кийин электр кубаттуулугун өчүрүү.

5. Өрт чыккан учурда:

- электр кубаттуулугун өчүрүү;
- дароо окуучуларды эвакуациялоо;
- өрт өчүрүүгө чара колдонуу
- өрт тууралуу 101 телефонуна чалуу.

Өзгөчө кырдаал учурунда окуучулар төмөнкү иш аракеттерди аткаруу зарыл.

- 1.Өзгөчө кырдаал жөнүндөгү маалыматты уккандан кийин,токтоолук менен жакын жерде жайгашкан ачык эшикти көздөй багыт алыш керек.
- 2.Эгер жолунарда тоскоол болгон нерселерди көрсөнөр, аларга алаксыбай,алдыга умтулуп, эшикке чыгууга аракеттен.
- 3.Эгер имараттын түтүн каптай баштаса, дем алуу органдарыңарды (мурунуңарды) сууланган, нымдуу чүпүрөк менен (бет аарчы, шарф) жакап алгыла.
- 4.Имараттын дубалынан. Айнек тоскоолдордон алыс болуп, адамдар менен чогуу ортодо болгонго аракеттенгиле.
- 5.Адамдардын тебелендисинде калбаш үчүн « кирпидей» болуп, колунардан манжаларын бири-бири менен бириктирип,көкүрөктүн денгээлинде көтөрүп,чыкканакты эки жакка тиреп , башыңды көкүрөккө такап алдыга эл менен жылып,кенен дем алуу менен алдыга жылуу керек. (Бул машыгууну окуучулар менен бир нече жолу машыктырууну өткөрүш керек).
6. Эгер силер элдин арасында бушайман болуп, жыгылып кетсеңер тоголок болуп бүрүшүп, башты моюнга катып, тизени курсакка бүктөп, башыңарды кол менен кучактап жатуу элдин тебелендисинен жабыркаланбай калууга мүмкүнчүлүк түзөт.

Өрттүн чыгышын алдын алуу үчүн төмөндөгү эрежелерди сактоо керек.

- 1.Электр приборлору өзүңөрдөн улуу адамдар тараптан өчүрүлбөй калса, аны аларга эскертүүнөр зарыл.
2. Эгер электр розеткаларына көп тиричилик буюмдар сайылып күйүү жыттанып калган мезгилде да өзүңөрдөн улуу адамдарга кабарлап коюшуңар керек.
3. Электр точкасына бир эле учурда бир нече электр приборлорун сайып колдонуудан, электр тогунда чыңалуу жогорулап, өрттүн чыгышына себеп болушу мүмкүн.
4. Электр өткөрүүчү зымдарда оттун учкуну, жылтылдоолор, жаракалар,түтүндүн жытын, бөлмөдөгү электр жарыгынын үлүңдөп кеткенин байкап калган учурларда өзүңөрдөн улуу адамдарга кабарлоо керек.